

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา (developmental study) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนารอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพห้องผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปาง ให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมลักษณะงานและการให้บริการ ผู้ศึกษาได้ประยุกต์รูปแบบการพัฒนารอบสมรรถนะของ มาร์เรลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ 1. การกำหนดวัตถุประสงค์ 2. แสวงหาผู้ให้การสนับสนุน 3. พัฒนาแผนการสื่อสาร การให้ความรู้และการดำเนินการตามแผน 4. วางแผนวิธีการรวบรวมข้อมูล และ 5. ระบุสมรรถนะและการกำหนดกรอบสมรรถนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขางานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด เป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่รับการผ่าตัด ในศูนย์มะเร็ง ลำปาง จำนวน 5 คน ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาในประชากรทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกรอบสมรรถนะฉบับร่าง ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจบริการวิชาการ ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจบริการวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานมะเร็ง นรีเวชวิทยา ศูนย์มะเร็ง ลำปาง หัวหน้างานพยาบาลห้องผ่าตัดศูนย์มะเร็งอุดรธานี และหัวหน้างานพยาบาลห้องผ่าตัดศูนย์มะเร็งลพบุรี จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1. แบบบันทึกรายการสมรรถนะจากการทบทวนวรรณกรรม ที่ได้จากตำรา วารสาร แนวคิด และข้อบัญญัติขององค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลห้องผ่าตัด 2. แนวคำถามที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขางานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล จำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้มี 2 ส่วน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล และ 2. แนวคำถามที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านงานพยาบาลห้องผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปาง เป็นแนวคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลห้องผ่าตัด ที่ครอบคลุมลักษณะงานและการให้บริการห้องผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปาง 3. เครื่องบันทึกเสียง และ 4. แบบตรวจสอบกรอบสมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปางฉบับร่าง สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการตรวจสอบความตรงของ

เนื้อหาเป็นรายข้อ (item-level content validity index : I-CVI) กำหนดค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ เท่ากับ 1.00 (Polit & Beck, 2006) ข้อที่มีค่า I-CVI ต่ำกว่า 1.00 ผู้ศึกษาพิจารณาตัดออกและ พิจารณาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดเป็นกรอบสมรรถนะของพยาบาลห้อง ผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปาง

ผลการศึกษาพบว่า

กรอบสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพห้องผ่าตัด ศูนย์ มะเร็ง ลำปาง ประกอบด้วยสมรรถนะ 7 ด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะด้านการดูแลความปลอดภัยผู้ป่วยผ่าตัด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ความสามารถ จำนวน 9 ข้อ สรุปได้ดังนี้ สามารถทบทวนกับทีมผ่าตัดและพยาบาลประจำหอผู้ป่วย ถึงประวัติผู้ป่วย การยืนยันตัวผู้ป่วย หัตถการ ตำแหน่ง/ข้าง วิธีการเตรียมร่างกายเพื่อทำผ่าตัด การ ทำเครื่องหมายแสดงตำแหน่งที่จะลงมีดหรือสอดใส่อุปกรณ์ สามารถตรวจสอบความถูกต้องของ การยินยอมรับการรักษาด้วยการผ่าตัดได้ ร่วมตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องกับทีมผ่าตัดในช่วง ก่อนลงมีด ทบทวนและตรวจสอบเครื่องมือตรวจวัดสัญญาณชีพผู้ป่วยกับทีมวิสัญญี ตรวจนับการ ใช้เครื่องมือ กอช และผ้าซับเลือดได้อย่างละเอียด ถูกต้องก่อนการเย็บปิดแผลผ่าตัด ให้การดูแลและ ช่วยเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และร่วมทบทวนอุบัติการณ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อหา แนวทางป้องกันและมาตรการการดูแลผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม

2. สมรรถนะด้านการจัดการทั่วไปในห้องผ่าตัด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 14 ข้อ สรุปได้ดังนี้ สามารถวางแผนการจัดตารางในการผ่าตัดตามความสำคัญในแต่ละวัน ได้อย่างเหมาะสม ค้นหา จัดการ ป้องกัน ประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับเครื่องมือและ สิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในห้องผ่าตัดได้ และมีการติดตามเครื่องชี้วัดความเสี่ยงและทบทวน อุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง สามารถอธิบายการป้องกันตนเองและดูแลความปลอดภัยขณะ ล้างเครื่องมือผ่าตัดได้อย่างถูกต้อง คาดการณ์และวางแผนการบริหารจัดการเครื่องมือ อุปกรณ์ผ่าตัด และเครื่องมือพิเศษได้อย่างเหมาะสม ตรวจสอบการพร้อมใช้ของเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องมือผ่าตัด เครื่องใช้พื้นฐาน เครื่องมือพิเศษในห้องผ่าตัดได้อย่างถูกต้อง ดูแลบำรุงรักษาเครื่องมือผ่าตัด ก่อน ส่งปราศจากเชื้อ และอธิบายหลักการเทคนิคปราศจากเชื้อและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดูแลรักษา ความสะอาดในห้องผ่าตัดหลังทำผ่าตัดเสร็จสิ้น แยกขยะภายในห้องผ่าตัดและกำจัดได้อย่างถูกต้อง ปรับความสว่างของแสงไฟ อุณหภูมิในห้องผ่าตัดได้อย่างเหมาะสม และสามารถบอกระบบการ สัญจรของสะอาดและของสกปรกภายในห้องผ่าตัดได้ถูกต้อง

3. สมรรถนะด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด ประกอบด้วย พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 18 ข้อ สรุปได้ดังนี้ ระยะเวลาผ่าตัดสามารถช่วยเตรียมผิวหนัง และทำความสะอาดบริเวณที่ทำผ่าตัดได้อย่างถูกต้อง ช่วยศัลยแพทย์ในการจัดทำผู้ป่วยผ่าตัดอย่าง ถูกต้อง ตรวจนับ เครื่องมือ ของมีคม กอซ ผ้าซับเลือด ด้วยความละเอียดรอบคอบ มีสติ สมาธิและ ซื่อสัตย์ ประเมินลำดับทำการผ่าตัด และอธิบายขั้นตอนการผ่าตัดได้ ช่วยแพทย์ใช้เครื่องมือพิเศษได้ ส่งเครื่องมือ อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประเมินสภาพความผิดปกติของผู้ป่วยได้อย่าง เหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่พยาบาลส่งเครื่องมือและพยาบาลช่วยเหลือทีมผ่าตัดในการผ่าตัดที่ยุงยาก ซับซ้อน/ ไขว้ยากการขั้นสูงได้อย่างเหมาะสม ช่วยถ่ายทอดแผลผ่าตัดได้อย่างเหมาะสม ถือและ ช่วยตัดเนื้อเยื่อได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียกใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะทำผ่าตัดอยู่ ภายใต้การดูแลของศัลยแพทย์ เฝ้าระวังการแพร่กระจายเชื้อสู่แผลผ่าตัดและทำความสะอาดรอบๆ บริเวณแผลผ่าตัดได้อย่างถูกต้อง แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าขณะช่วยทำผ่าตัด ด้วยปฏิภาณไหวพริบ ช่างสังเกต และประยุกต์พลิกแพลงได้อย่างเหมาะสม อธิบายสรีรวิทยาและพยาธิสภาพของ โรคมะเร็งที่ผู้ป่วยมารับการผ่าตัดได้ ระบุชนิดและระดับความสกปรกของแผลผ่าตัดได้อย่างถูกต้อง และสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

4. สมรรถนะด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและสมาชิกของครอบครัว ประกอบด้วยพฤติกรรม บ่งชี้ความสามารถ จำนวน 5 ข้อ ดังนี้ ปฏิบัติต่อผู้ป่วยด้วยความเคารพสิทธิ์ในการตัดสินใจของ ผู้ป่วยและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ปกป้องและดูแลความปลอดภัยตามสิทธิ์ของผู้ป่วยแม้ใน ภาวะไม่รู้สีกตัวได้อย่างเหมาะสม แสดงออกซึ่งการยอมรับกับปฏิกิริยาของผู้ป่วยช่วงภาวะปฏิเสธ โรค และช่วยให้สามารถปรับตัวและยอมรับได้ และแสดงออกซึ่งการยอมรับกับปฏิกิริยาเศร้าโศก ของผู้ป่วย/สมาชิกครอบครัวกรณีสูญเสียอวัยวะหรือกรณีผู้ป่วยเสียชีวิต และช่วยให้สามารถ ปรับตัว/ยอมรับกับการสูญเสียได้

5. สมรรถนะด้านการใช้กระบวนการพยาบาลในการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด ประกอบด้วย พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 11 ข้อ สรุปได้ดังนี้ สามารถประเมินสภาวะผู้ป่วยผ่าตัดได้อย่าง ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ โดยนำความรู้และข้อมูลที่ได้จากการประเมิน มาวิเคราะห์ปัญหาและการวินิจฉัยทางการพยาบาลของผู้ป่วยผ่าตัดแต่ละรายได้อย่างถูกต้อง สามารถ กำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การวัดได้อย่างชัดเจน วางแผนการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดแต่ละรายตาม ความสำคัญของปัญหาได้อย่างเหมาะสม ให้การดูแลพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดแต่ละรายตามลำดับ ความสำคัญของปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง เหมาะสม สามารถติดตามและประเมินผลการพยาบาลผู้ป่วย โรคมะเร็งที่รับการผ่าตัดแต่ละรายได้ บันทึกการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดตามแนวทางและข้อตกลงที่ ยอมรับร่วมกันได้ บูรณาการวางแผนการดูแลพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็ง ที่รับการผ่าตัดได้อย่าง

เหมาะสม วิเคราะห์และนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาพัฒนางานพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดได้ ร่วมพัฒนาแนวทางปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่รับการผ่าตัด และสามารถนำแผนการพัฒนาคูณภาพการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

6. สมรรถนะด้านการสื่อสารและประสานงาน ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 6 ข้อ สรุปได้ดังนี้ สามารถให้ข้อมูล คำแนะนำการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วยและครอบครัวให้สามารถเลือกการรักษาได้ด้วยตนเอง ลดความวิตกกังวล และปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง ประเมินและให้คำแนะนำโดยใช้ความรู้ ทักษะ การทำผ่าตัดใน โรคมะเร็ง และภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วยเฉพาะรายได้อย่างเหมาะสม สื่อสารกับทีมผ่าตัดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ส่งต่อประวัติ/อาการผู้ป่วย/อุปกรณ์ที่ติดตัวผู้ป่วยได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง อธิบายผลการผ่าตัดหรือประสานงานกับแพทย์ เพื่อให้ข้อมูลผู้ป่วยและครอบครัวภายหลังการผ่าตัดได้อย่างเหมาะสม และสามารถทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยทั้งระยะก่อนการผ่าตัด ระยะการผ่าตัด และระยะหลังผ่าตัดได้

7. สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือในห้องผ่าตัด ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 6 ข้อ สรุปได้ดังนี้ สามารถนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการพยาบาลห้องผ่าตัดได้ อธิบายวิธีการใช้ และช่วยแพทย์ใช้เครื่องมือผ่าตัดต่างๆตามกระบวนการผ่าตัด เช่น เครื่องมือผ่าตัดผ่านกล้อง เครื่องตัดต่อลำไส้อัตโนมัติ เครื่องมือช่วยถ่างขยายแผลขณะทำผ่าตัด เครื่องส่องตรวจลำไส้ เครื่องส่องตรวจกระเพาะอาหาร และอธิบายการใช้เครื่องล้างเครื่องมืออัตโนมัติได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพห้องผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปาง ที่พัฒนาขึ้น ผู้บริหารและพยาบาลวิชาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบประเมินสมรรถนะเฉพาะทางของพยาบาลวิชาชีพห้องผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปาง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษานี้ผู้ศึกษาประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนารอบสมรรถนะของ มาร์เรลลี และคณะ เพียง 5 ขั้นตอน ในการศึกษานี้ครั้งต่อไปน่าจะศึกษาให้ครบทั้ง 7 ขั้นตอน โดยการนำกรอบ

สมรรถนะไปใช้สร้างแบบประเมินสมรรถนะ และขั้นตอนการประเมิน/ปรับปรุงกรอบสมรรถนะ
ของพยาบาลวิชาชีพ ห้องผ่าตัดศุนย์มะเร็ง ลำปาง ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved